

Pestprotocol UDO, vakgericht vmbo

Inleiding	3
Hoofdstuk 1 Definiëring van pesten	4
1.1 Vormen van pesten	4
1.2 Herkennen van pesten	5
Hoofdstuk 2 Aanpak ter voorkoming van pesten.....	6
2.1 Preventieve richtlijnen ter voorkoming van pesten van leerlingen	6
2.2 Signaleren van pesten	7
2.3 Curatieve aanpak.....	7
2.3.1 <i>Het slachtoffer centraal</i>	7
2.3.2 <i>Hulp aan de slachtoffer en pester</i>	8
2.4 Fase model in de aanpak van leerlingen	8
2.4.1 <i>Fase 1: Een pestincident</i>	8
2.4.2 <i>Fase 2: Structureel pesten</i>	9
2.4.3 <i>Fase 3 Interveniering, sanctionering en hulpverlening</i>	9
2.5 Registratie.....	10
2.6 Adviseren van ouders t.a.v. pesten	10
2.6.1 Adviezen voor alle ouders:	10
2.6.2 Adviezen aan ouders van pestslachtoffers.....	10
2.6.3 Adviezen aan ouders van pesters.....	10
2.6.4 Adviezen m.b.t. online pesten (e-mail, sociale media)	11
2.7 Pesten tussen medewerker en leerling.....	12
2.8 Pesten van medewerkers onderling.....	12
Hoofdstuk 3 Melden van pesten/contactgegevens	12
3.1 Coach:	12
3.2 De vertrouwenspersoon	12
3.3 Anti-pestcoördinator	13
3.4 Coördinator Leerlingzaken	13

3.5 Overigen	13
Bijlagen	14
Bijlage 1 SOCIAL MEDIA CODE VOOR LEERLINGEN VAN UDO.....	14
Bijlage 2: FORMAT ANTI-PESTCONTRACT	15
Bijlage 3: FORMULIER SIGNALERING PESTEN*	16
Bijlage 5: Netwerk GSA in Udo	18

Inleiding

Onze school dient een veilige leer- en werkomgeving te zijn voor iedereen. Iedere leerling, medewerker en andere betrokkenen binnen UDO moeten zich veilig kunnen voelen, om optimaal te kunnen presteren en zich te ontwikkelen.

Pesten wordt gezien en ervaren als een belemmering en een bedreiging voor een veilige leer- en werkomgeving. Pesten dient tijdig herkend en onderkend te worden om tijdelijke of blijvende schade voor betrokkenen te voorkomen. Alle vormen van pesten vragen derhalve om een zorgvuldige benadering en aanpak en om die reden bestaat de wens om middels een protocol een gedegen aanpak te genereren.

Binnen dit protocol wordt herhaaldelijk verwezen naar het zogenaamde 'ondersteuningsteam'. Het ondersteuningsteam wordt vertegenwoordigd door o.a. de ondersteuningscoördinatoren, de coördinator Leerlingzaken, het Expertisepunt en het schoolmaatschappelijk werk (SMW).

Hoofdstuk 1 Definiëring van pesten

De school wenst te allen tijde pesten te voorkomen en vindt het essentieel dat naast een preventieve aanpak ook een duidelijke curatieve leidraad binnen de school aanwezig is.

Pesten is het systematisch uitoefenen van psychische en/of fysieke mishandeling door één of meerdere individuen op een persoon die niet in staat is zichzelf te verdedigen. Bij pesten is de macht ongelijk verdeeld. Pesten heeft (vaak langdurig) negatieve gevolgen voor het slachtoffer; hij/zij kan en/of mag niet voor zichzelf opkomen noch zich verweren.

We kennen vele vormen van pesten en zien deze terug tussen alle betrokkenen binnen de school, maar ook binnen de samenleving. Naast het pesten tussen leerlingen onderling, spreken we ook van pesten tussen medewerkers onderling, maar ook in de soms ongelijke en verstoorde gezagsverhouding tussen leerling en medewerker.

Pesten begint altijd als incident. Daarom is het belangrijk om ieder signaal serieus te nemen. De school wenst in de formulering van pesten een verschil te maken tussen plagen en pesten.

Bij plagen is er sprake van incidenten, waarbij de onderlinge machtsverhouding gelijk is.

Bij plagen loopt de geplaagde geen blijvende psychische en/of fysieke schade op en is in staat zich te verweren.

1.1 Vormen van pesten

We kennen vele vormen van pesten.

Een onderscheid valt te maken in verbaal pesten, fysiek pesten, relationeel pesten en cyberpesten.

Bij verbaal pesten is er sprake van incidenteel en/of systematisch uitschelden, intimideren, uitlokken of bedreigen. Bij verbaal pesten spreken we van scheldpartijen, bedreigingen, kwetsende en oneerbiedige opmerkingen maakt over iemand (uiterlijk, religie, etniciteit, handicap, seksuele geaardheid etc.).

Bij fysiek pesten herkennen we pesterijen waar agressieve en fysieke intimidatie bij komt kijken. Dit bestaat vaak uit slaan, trappen, blokkeren, duwen en aanraken op ongewenste momenten en manieren.

Het relationeel pesten wordt vaak als onderdeel van een groep ervaren. Het bewust buitensluiten en het als groep negeren van een ander zijn voorbeelden daarvan. Een voorbeeld van relationeel pesten is het zogenoemde meidenvenijn.

Het digitaal pesten heeft de laatste jaren een grote vlucht genomen en is vaak een toevoeging bij andere vormen van pesten. Sociale media worden daarbij als een versterkend instrument gezien.

De toename in het gebruik van social media heeft nieuwe vormen van pesten en plagen voortgebracht. Het uitgebreide gebruik van smartphones en verscheidene social media heeft dit fenomeen zich sterk doen ontwikkelen.

Digitaal pesten neemt veelal een vluchtige, soms ook anonieme vorm aan. Het verspreidt zich snel en maakt daardoor sneller meer slachtoffers.

De sterke ontwikkeling van digitaal pesten maakt dat de school een eigen protocol ontwikkeld heeft ten aanzien van het gebruik van social media en internet (bijlage 1). Ook wordt er schoolbreed ingezet op mediawijsheid, met behulp van lesprogramma's en gerichte voorlichting.

1.2 Herkennen van pesten

Er is sprake van pesten wanneer een of meerdere leerlingen herhaaldelijk en langdurig negatief gedrag richten tegen een andere leerling of een medewerker. Een aantal voorbeelden zijn:

- altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen;
- zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot;
- een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven;
- beledigen;
- bewust buitensluiten;
- met meerdere negatief praten over een leerling (roddelen);
- opmerkingen maken over kleding, uiterlijk, seksuele voorkeur of religie;
- isoleren;
- buiten school opwachten, slaan of schoppen, of op weg naar huis achterna gaan;
- bezittingen afpakken;
- schelden (verbaal, via sociale media, e-mail) of schreeuwen tegen het slachtoffer;
- sociale media-accounts hacken of namaken;
- anoniem chatten via vele vormen (van sociale media);
- foto's, digitale stickers of video's van de ander (bewerkt) online plaatsen met vervelende teksten;
- anoniem versturen van kwetsende chatberichten, memes of andere digitale uitingen;
- inzet van anonieme accounts op sociale media inzetten voor het beledigen van slachtoffers;
- dreigende en intimiderende uitingen via sociale media of via anderen uiten.

Hoofdstuk 2 Aanpak ter voorkoming van pesten

In dit hoofdstuk worden richtlijnen gepresenteerd t.a.v. de preventieve als ook de curatieve aanpak rondom pesten. Enerzijds om pesten te voorkomen, maar anderzijds om pestincidenten te signaleren, om vervolgens grondig aan te pakken en zo goed mogelijk op te lossen. Naast de coach is het ondersteuningsteam het belangrijkste meld- en aanspreekpunt als het gaat om pesten. Binnen het ondersteuningsteam zijn Het Expertisepunt, de Coördinator Leerlingzaken, de anti-pest coördinator en de ondersteuningscoördinator intensief verbonden en betrokken.

Ook externe ketenpartners als het schoolmaatschappelijk werk en de jongerenwerkers van Stimenz zijn onderdeel van het ondersteuningsteam en kunnen in zowel curatieve als preventieve zin, betrokken worden in de aanpak van pesten.

2.1 Preventieve richtlijnen ter voorkoming van pesten van leerlingen

De school hanteert richtlijnen om pesten te voorkomen. Hieronder volgen, in willekeurige volgorde, enkele richtlijnen:

- De coach en het ondersteuningsteam binnen de school hebben in primaire zin een actieve rol in het signaleren van pesten. Daarnaast hebben alle collega's, maar ook ouders/verzorgers een rol in de signalering.
- Leerlingen, ouders en medewerkers moeten zich uitgenodigd voelen te weten dat het melden of het uitspreken van vermoedens van pestgedrag zin heeft en noodzakelijk is.
- Het fenomeen pesten wordt met enige regelmaat onder de aandacht gebracht van leerlingen en medewerkers, bijvoorbeeld tijdens klassenbesprekingen, teamvergaderingen en lessen. De school expliciteert wanneer zij pesten aan de orde stelt.
- Hiernaast wordt aandacht voor pesten gevraagd door mondelinge en schriftelijke informatie te verspreiden of door losse thematische activiteiten of projecten te organiseren die met sociale veiligheid te maken hebben. Dit wordt centraal in de jaaragenda van de school opgenomen en ingepland, maar kan ook op initiatief van coach of mentor geïnitieerd worden
- Er wordt gestreefd naar een goed pedagogisch schoolklimaat door leerlingen veiligheid en geborgenheid te bieden. Wat de school verstaat onder een goed pedagogisch klimaat wordt expliciet aangegeven in het schoolondersteuningsprofiel (vanaf nu SOP noemend) van de school. Gelijkwaardigheid, acceptatie en respect voor elkaar zijn hierbij belangrijke onderwerpen, zie ook de gedragscode welke opgenomen zijn in het SOP
- Ouders/verzorgers worden geïnformeerd over thematische activiteiten of projecten rondom sociale veiligheid. Door schoolbreed ook aandacht te besteden aan "De week van het pesten" wordt bewustzijn ten aanzien van pesten in het algemeen gerealiseerd, maar kent dat tevens een preventief doel;
- Er wordt aandacht besteed aan het verschil tussen pesten en plagen door dergelijke thema's herhaaldelijk en structureel bespreekbaar te maken binnen de coachmomenten;
- Het wordt leerlingen duidelijk gemaakt dat signalen van pesten (niet plagen) doorgegeven moeten worden aan de coach of eventueel vertegenwoordigers van het ondersteuningsteam. Daarbij wordt uitgelegd dat dit doorgeven geen 'klikken' is. Op deze manier wordt voorkomen dat leerlingen gezamenlijk zwijgen of erbij staan te kijken zonder in te grijpen of zelfs het vuurtje opstoken;
- Inzet van een zogenaamd anti-pest contract voor individuele leerlingen en/of groepen kan worden ingezet. Het doel van een dergelijk contract is leerlingen te doordringen van de ernst

van pesten en het belang van het bestrijden van pestgedrag. Leerlingen kunnen het contract, eventueel na een klassikale bespreking ervan, ondertekenen en aan hun coach in bewaring geven. Een format is als bijlage toegevoegd. Coaches en mentoren kunnen deze waar nodig toevoegen in het leerling-dossier

- Bij alle situaties rond pesten kunnen alle betrokkenen rond leerlingen een beroep doen op de inzet van de anti-pest coördinator, die daarin actief mee participeert in handelingsgerichte adviezen;
- Medewerkers binnen de school kunnen middels scholing zich toerusten in de aanpak van pesten.

2.2 Signaleren van pesten

- Als een medewerker signaleert dat er gepest wordt, dan spreekt diegene de betrokkenen hierop aan. Hij/zij licht ook de coach van de leerling of het ondersteuningsteam in;
- In hardnekkige gevallen kan de melder ook een beroep doen op de anti-pest coördinator en/of de coördinator Leerlingzaken.
- Van elke medewerker wordt verwacht dat hij/zij met collega's en leerlingen werkt aan een positieve team- en groepsvorming;
- Medewerkers van de school hebben de verplichting pesten te signaleren en tegen het gesignaleerde pesten actie te ondernemen volgens het stappenplan van de school;
- Medewerkers nemen te allen tijde duidelijk stelling tegen pesten. Het personeel keurt dit gedrag zichtbaar af;
- Wanneer de coach, al dan niet op aangeven van een collega, pesten signaleert, probeert diegene zicht te krijgen op de oorzaak en de omvang van het pestgedrag en de gevolgen voor het slachtoffer. Daarnaast probeert hij/zij het invoelend vermogen van de pester en de zwijgende middengroep te vergroten. Dit kan in alle gevallen in samenwerking met leden van het ondersteuningsteam als Expertisepunt of CLZ
- Incidenten met pesten of ander ongewenst gedrag wordt gemeld en geregistreerd in het leerling dossier als ook in een incidentenregistratie om waar nodig op eventuele trends in te kunnen spelen en daarop te anticiperen;
- Als ouders iets vernemen over pesten op de school van hun zoon/dochter dienen zij dit kenbaar te maken aan de school, waarbij de coach hierin het eerste aanspreekpunt is.
- Als leerlingen weet hebben van pesterijen op hun school, dan kunnen zij dat kenbaar maken bij een coach, mentor of vertegenwoordiger van het ondersteuningsteam van de school.
- In alle gevallen kunnen betrokken medewerkers, pestslachtoffers en pesters, wanneer de coach niet bereikbaar is, een beroep doen op de inzet van het ondersteuningsteam, waarbij een oplossingsgerichte benadering centraal staat.

2.3 Curatieve aanpak

De school heeft een gestructureerde en vastgelegde aanpak voor de bestrijding van pesten. Deze is beschreven in een stappenplan. Afspraken en acties bij het uitvoeren van pestgedrag worden opgetekend vermeld in het (digitale) leerlingvolgsysteem SOM.

2.3.1 Het slachtoffer centraal

In de gerichte hulp aan het pestslachtoffer staat de bescherming van het pestslachtoffer t.a.v. veiligheid, sociale vaardigheid en redzaamheid, centraal. De coach maakt bij het helpen van het

pestslachtoffer gebruik van het stappenplan dat de school heeft vastgesteld. Hij/zij kan gebruik maken van de hulp en het advies van het ondersteuningsteam.

Ook kan schoolmaatschappelijk werk en/of de vertrouwenspersoon worden ingezet.

De eerste stap richt zich op de analyse van de pestsituaties. Het verhaal van het slachtoffer wordt in kaart gebracht, waarbij een inschatting gemaakt dient te worden op de ernst van de situatie. De eerste aanzet richt zich op de bescherming van het pestslachtoffer, waarbij echter ook een onderling gesprek tussen pestslachtoffer en pester(s) tot de mogelijkheden behoort.

Het is belangrijk om te proberen de gepeste leerling het verloren begrip voor een ieders eigenheid en zelfrespect opnieuw bij te brengen: als dit niet helpt, dan wordt er een gesprek met de ouders/verzorgers van de gepeste leerling aangegaan. Bij ernstige gevolgen van pesten probeert de coach, samen met de ouders/verzorgers, de gepeste leerling zijn/haar gevoel voor eigenwaarde terug te laten vinden. Indien nodig wordt hierbij, met toestemming van de ouders/verzorgers, hulp van professionele instellingen en zorgaanbieders ingeschakeld.

2.3.2 Hulp aan de slachtoffer en pester

De coach maakt bij het helpen van de pester gebruik van het stappenplan dat de school heeft vastgesteld. Hij/zij kan gebruik maken van de hulp en advies van de in 2.3.1 genoemde betrokkenen binnen school.

De medewerker voert oplossingsgerichte gesprekken met de pester, waarbij de analyse van het pestgedrag centraal staat. In primaire zin, heeft het direct stoppen van het pestgedrag prioriteit waarbij echter ook ruimte is voor de achterliggende aanleidingen van het pestgedrag.

In oplossingsgerichte gesprekken kunnen betrokkenen bij elkaar worden gezet en worden wederzijdse ervaringen gedeeld en waar mogelijk uitgesproken.

Er wordt door middel van een gezamenlijk plan van aanpak onderlinge afspraken afgestemd om het pestgedrag te doen stoppen.

Sanctionering heeft in principe niet direct de voorkeur, maar kan bij aanhouden van het pestgedrag inzet zijn van een gezamenlijk plan van aanpak.

Als het pestgedrag van de betrokken leerling blijft voortduren, kan er een sanctie vanuit school opgelegd worden en/of hulp van externe partners ingeschakeld worden, bijvoorbeeld van schoolmaatschappelijk werk, wijkagent en/of jongerenwerkers

De ouders/verzorgers dienen hiervoor toestemming te geven. Als de ouders/verzorgers weigeren om toestemming te geven voor hulp van externe partners en de pester volhardt in zijn/haar gedrag op zo'n manier dat er een onveilige situatie voor de gepeste leerling(en) en/of andere betrokkenen op school bestaat, dan kan de schoolleiding overgaan tot schorsing van de pester, eventueel gevolgd door verwijdering van school.

2.4 Fase model in de aanpak van leerlingen

We hanteren voor de aanpak van ruzies en pestgedrag een fasemodel, waarbij een opbouw zit in hulp en mogelijk sanctionering.

2.4.1 Fase 1: Een pestincident

Er is sprake van een pestincident, waarbij de pester en het slachtoffer samen met een genoemd medewerker van de school, in eerste instantie de coach, er oplossingsgericht uit proberen te komen.

Er is nog geen sprake van sanctionering en/of inzet hulp voor slachtoffer.

De pester krijgt daarin de mogelijkheid om binnen een afgesproken termijn van 4 weken het pesten te staken, waarbij duidelijke en heldere afspraken gemaakt zijn over de monitoring en het melden bij herhaling. Ouders worden door de mentor/coach hierover ingelicht.

Fase 1 zal in de praktijk vervallen wanneer er sprake is van structureel pesten en niet van een incident.

2.4.2 Fase 2: Structureel pesten

Er is geen sprake meer van een incident, maar van herhaling en structureel pesten.

Op het moment dat een van de leerlingen er niet uit komt heeft deze het recht om het probleem aan een betrokken (genoemde) medewerker (s) te melden.

Dit geldt ook voor alle betrokken leerlingen en medewerkers, welke weet hebben of getuige zijn van de pestsituatie.

De medewerker brengt de partijen bij elkaar voor een oplossingsgericht gesprek en probeert samen met hen de pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken. Ouders worden ingelicht en andere medewerkers binnen de school worden geïnformeerd.

De coach, eventueel ondersteund door een vertegenwoordiger vanuit het ondersteuningsteam, voert een gesprek met de pester om de oorzaak van het gedrag te achterhalen en om afspraken te maken. Bij voortzetting van de pesterijen volgen sancties.

Bij het samenbrengen van slachtoffer en pester moet altijd de veiligheid van de gepeste in ogenschouw worden genomen, in sommige gevallen zijn afzonderlijke gesprekken wenselijker.

Tijdens het gesprek krijgt slachtoffer, begeleid, de ruimte om zich te uiten over de invloed van het pesten op zijn/haar ontwikkeling.

Het pestslachtoffer en/of betrokkenen hebben in deze fase herhaaldelijk en structureel contact met de mentor/coach/coach om te actuele situatie te blijven monitoren. Een tweewekelijkse termijn kan worden vastgelegd om gedrag te verbeteren en aan te pakken.

2.4.3 Fase 3 Interveniëring, sanctionering en hulpverlening

Bij aanhoudend pesten of herhaaldelijk pestgedrag neemt de school duidelijk stelling en houdt een leidinggevende en eventueel vertegenwoordiger vanuit het ondersteuningsteam een corrigerend gesprek met de pester.

De vormen van correctie zijn beschreven in het sanctiebeleid van herhaald pestgedrag wordt melding gemaakt bij ouders en in het leerlingendossier.

Van intensieve opschaling in de interveniëring is dan sprake, waarbij valt te denken aan aanmelding Expertisepunt, (interne) schorsingen, verwijzing naar alternatieve onderwijsvormen, maar ook aan verwijderingen, bij hardnekkig en structureel pestgedrag. Uiteraard is dat afhankelijk van de aard en ernst van het pestgedrag.

In het contact tussen school, ouders van slachtoffer en pester, kunnen hulpverleningstrajecten t.a.v. weerbaarheid, sociale vaardigheden en/of traumaverwerking overwogen worden.

De inzet van Schoolmaatschappelijk werk, ondersteuningscoördinator, als mogelijk Expertisepunt is dan een logisch gevolg.

2.5 Registratie

Incidenten moeten worden gemeld en geregistreerd door het invullen van het incidentenregistratie-formulier in het digitale leerlingvolgsysteem SOM. In de aanpak van de genoemde fase dient de voortgang eveneens te worden geregistreerd. De anti-pest coördinator, monitort en bewaakt het proces en registreert en/of communiceert richting de schoolleiding.

2.6 Adviseren van ouders t.a.v. pesten

2.6.1 Adviezen voor alle ouders:

- Praat met uw kind over school, over de relaties in de klas, over wat medewerkers doen en hoe zij interveniëren. Vraag hen of er in de klas via e-mail of sociale media wordt gepest;
- Corrigeer uw kind als het voortdurend anderen buitensluit;
- Geef zelf het goede voorbeeld;
- Leer uw kind voor zichzelf en voor anderen op te komen;
- Toon interesse in wat uw kind doet op internet. Pas als je weet wat kinderen online doen en het er met ze over hebt, kun je ze helpen;
- Maak uw kind mediawijs t.a.v. digitaal pesten en maak bespreekbaar wat er op social media gedeeld wordt;
- Meld bij de coach van uw kind mogelijk pestgedrag.

2.6.2 Adviezen aan ouders van pestslachtoffers

- Pesten op school kunt u het beste direct met de coach en/of het ondersteuningsteam bespreken en dring aan op hoor en wederhoor.
- Houd de communicatie open, blijf dus in gesprek met uw kind. Doe dat niet op een negatieve manier zoals: wat is er vandaag weer voor ergs gebeurd?
- Laat uw kind opschrijven wat het heeft meegemaakt. Dit kan best emotionele reacties bij uw kind oproepen. Op zich is dat niet erg, als het maar hierbij geholpen wordt de emoties te uiten en te verwerken.
- Denk aan slachtofferhulp in de vorm van professionele hulpverlening. Het CJG, de huisarts, maar ook schoolmaatschappelijk werk kunnen daarin helpen.
- Accepteer de situatie niet. Als de school naar uw mening niet voldoende meewerkt, schakel dan de vertrouwenspersoon in.

2.6.3 Adviezen aan ouders van pesters

- Ga in gesprek met uw kind en confronteer uw kind met het pesten.
- Monitor het sociale mediagebruik van uw kind.
- Houd contact met de coach en blijf op de hoogte van de ontwikkelingen.
- Verken waar het pestgedrag mogelijk vandaan kan komen.
- Denk mogelijk aan hulpverlening t.a.v. sociale vaardigheid en sociaal emotioneel functioneren.
- Denk aan de begeleiding van het Expertisepunt. Kunnen deze helpen in de gedragsverandering van uw kind.

2.6.4 Adviezen m.b.t. online pesten (e-mail, sociale media)

- Reageer niet op pestberichten via social media, maar meld het wel op school. Internet-pesters kunnen gemakkelijk anoniem blijven. Het maximaal haalbare is vaak het effect te minimaliseren. Dat kan het beste door niet te reageren op pestberichten die op de verscheiden social media verschijnen;
- Maak waar mogelijk screenshots van berichten en deel deze met de coach en/of het ondersteuningsteam en adviseer u kind om de contacten en accounts met de pester binnen de sociale media-account te blokkeren;
- Meer informatie over hoe te handelen bij internet pesten is te vinden in het internetprotocol en de vuistregels voor internetgebruik: <https://www.mediawijsheid.nl/onlinepesten> ;
- Ook zijn er talrijke andere websites via Google te vinden, zie ook bijlage 2.

2.7 Pesten tussen medewerker en leerling

Wanneer een leerling meent gepest te worden door een medewerker, dan maakt diegene dit kenbaar aan de coach. Een verwijzing naar de vertrouwenspersoon kan dan overwogen worden. Uiteraard staat het de leerling vrij een andere medewerker op de hoogte te stellen. Deze past hoor en wederhoor toe en handelt naar bevindingen. Zowel de leerling of diens vertegenwoordiger kan in beroep gaan tegen de conclusies bij een klachtencommissie.

2.8 Pesten van medewerkers onderling

Pesten komt niet alleen voor tussen leerlingen. Ook personeelsleden kunnen onderling hiermee worden geconfronteerd of door een leerling worden gepest. Om pesten tegen te gaan worden de volgende richtlijnen gegeven:

- Wees duidelijk over je eigen grenzen en benoem deze ook;
- Maak de pester duidelijk dat deze te ver gaat, dat de 'grapjes' niet meer leuk zijn;
- Spreek de pester aan op zijn/haar ongewenste gedrag;
- Houd zelf een logboek bij. Zo weet je wanneer er ongewenste zaken plaats hadden en wie erbij aanwezig waren. Het logboek kan dienen als bewijs, maar ook je uw hart te luchten;
- Vraag je af wat de motieven zijn van de pester. Dan weet je beter hoe je moet optreden;
- Praat met mensen die getuige zijn van het pestgedrag. Vaak vormen zij de zwijgende meerderheid. Ze zien het pesten wel, maar treden niet op, misschien om te voorkomen dat ze het volgende slachtoffer worden.
- Vraag hulp aan je leidinggevende, vak coach of vertrouwenspersoon.

Meld je als je gepest wordt door een leerling bij de contactpersoon van de school of bij de direct leidinggevende.; Kom je er niet uit, dan kun je gebruik maken van de Klachtenregeling. Het bestuur (VOG) is op grond van de Arbowet verplicht maatregelen te nemen.

Hoofdstuk 3 Melden van pesten/contactgegevens

Binnen Udo kennen we verscheidene medewerkers en/of loketten, waar betrokkenen alle vormen van pesten kunnen melden.

Contactgegevens: informatie m.b.t. contactgegevens vindt men op de website van Udo

<https://www.Udo.nl/contact/>

3.1 Coach:

Het melden van pesten dient gemeld te worden bij de coach. Alle ouders en leerlingen beschikken over de contactgegevens van de coach.

3.2 De vertrouwenspersoon

Udo heeft een protocol voor de inzet van vertrouwenspersonen binnen de school. Meldingen van pesten kunnen met die persoon vertrouwelijk besproken worden. De vertrouwenspersonen binnen UDO zijn:

dhr. M. Boeve: m.boeve@veluwseonderwijsgroep.nl

Mw. J.Kremers-van Asselt: j.kremers@veluwseonderwijsgroep.nl

Ook heeft het loket 'vertrouwenspersoon' een eigen Instagram-account, waar via de chatfunctie melding gedaan kan worden.

https://instagram.com/vertrouwenspersonen_Udo?utm_medium=copy_link

3.3 Anti-pestcoördinator

Binnen Udo is een anti-pestcoördinator, die betrokken kan worden bij melding, advisering en/ook interveniëring rondom coach-overstijgende pestincidenten.

dhr. R. Folkers: r.folkers@veluwseonderwijsgroep.nl

3.4 Coördinator Leerlingzaken

Binnen de school is er dagelijks een vaste coördinator Leerlingzaken aanwezig. Deze kan betrokken worden bij gemelde pestincidenten, ondersteunen bij interveniëring, maar ook als aanspreekpunt worden ingezet voor leerlingen, medewerkers en betrokkenen:

dhr. M. Yilmaz: m.yilmaz@veluwseonderwijsgroep.nl

dhr. R. Folkers: r.folkers@veluwseonderwijsgroep.nl

3.5 Overigen

Het spreekt voor zich dat ook andere aanspreekpunten beschikbaar zijn voor het melden van pesten. Te denken valt aan:

- Schoolmaatschappelijk werk
- Expertisepunt
- Teamleiders
- Verzuimcoördinatoren
- Directie
- Jongerenwerkers H3 Lab en Stimenz

Bijlagen

Bijlage 1 SOCIALE MEDIACODE VOOR LEERLINGEN VAN UDO

Veel leerlingen maken gebruik van sociale media. Sociale media bieden een hoop kansen: je kunt makkelijk contact maken, informatie uitwisselen en discussiëren. Zolang je de verschillende social media goed gebruikt, kun je er veel plezier aan beleven. Deze code is opgesteld voor de leerlingen van Udo om duidelijkheid te geven over gebruik van social media in relatie tot de Veluwse Onderwijsgroep. Onder social media verstaan we alle internettoepassingen waarmee het mogelijk is om informatie met elkaar te delen, zoals: Snapchat, X, Instagram, Facebook, LinkedIn, blogs en vlogs. Wanneer je via social media wilt berichten over aspecten die met school te maken hebben, willen we je op het volgende wijzen:

- Alleen de vestigingsdirectie doet officiële mededelingen over de school naar buiten;
- Plaats en verspreid geen berichten over anderen, zeker niet als het gaat om privé-informatie of vertrouwelijke informatie. Je wilt immers ook dat anderen zo omgaan met informatie over jou;
- Gedraag je online zoals je je ook binnen de school behoort te gedragen. De schoolregels en de omgangsvormen binnen school zijn ook van toepassing op social media;
- Pesten op school wordt niet getolereerd, dus ook niet op social media;
- Plaats geen berichten die bedreigend, discriminerend, beschadigend of haatdragend zijn voor een andere persoon (leerlingen en/of medewerkers) en/of de Veluwse Onderwijsgroep;
- Foto's of beeldmateriaal mogen op school niet gemaakt worden en kunnen dus ook niet op social media verschijnen;

Noem geen namen van medewerkers in je berichten. Het is belangrijk dat jij je aan de sociale media-code houdt. Je bent persoonlijk verantwoordelijk voor je publicaties en verspreiding van publicaties via social media, zowel in als buiten de school. Als je afwijkt van deze gedragscode zal de school je ouders/verzorgers informeren en maatregelen nemen. In ernstige situaties kan dit zelfs verwijdering van de school inhouden. Ontstaat er ten gevolge van jouw gebruik van sociale media schade voor UDO, dan zal de directie jou of jouw ouders/verzorgers daarvoor aansprakelijk stellen. Bij schending van privacy bijvoorbeeld door het oneigenlijke gebruik op social media kan een melding bij de wijkagent tot de mogelijkheden behoren.

Ook bij incidenten van sexting (zie ook protocol sexting) kan worden gesproken over een vorm van pesten. Ook hier geldt dat privacy en veiligheid van het slachtoffer centraal staan.

Let op! Besef dat alle berichten en foto's die je plaatst op social media eeuwig online beschikbaar blijven! Wees je ervan bewust dat iedereen de berichten die je plaatst kan lezen!

Bijlage 2: FORMAT ANTI-PESTCONTRACT

Om pesten te voorkomen, worden duidelijke afspraken gemaakt. Wanneer je ruzie hebt, probeer je natuurlijk eerst om er zelf uit te komen. Mocht dat niet lukken, dan leg je het probleem aan iemand anders voor. Die persoon praat dan eventueel met beide partijen en probeert jullie te helpen. Om een pestvrije school te krijgen, is het belangrijk samen afspraken te maken en samen toe te zien op de naleving van die afspraken. Dit doen we met een anti-pestcontract.

Als je het eens bent met onderstaande uitspraken, als je durft te beloven om je overeenkomstig die uitspraken te gedragen en als je bereid bent anderen te helpen zich ook aan deze uitspraken te houden, dan mag je je handtekening onder dit contract zetten. Lever het ondertekende contract in bij je mentor/coach/coach. Hij of zij zal het bewaren en je erop aanspreken als dat nodig is.

- *Ik zal een ander respecteren.*
- *Ik zal een ander niet discrimineren.*
- *Ik zal een ander niet uitschelden.*
- *Ik zal een ander niet buitensluiten.*
- *Ik zal een ander niet bedreigen.*
- *Ik zal van andermans spullen afblijven.*
- *Ik zal niet over een ander roddelen.*
- *Ik zal mensen die zich niet aan bovenstaande regels houden, daarop aanspreken.*
- *Ik meld bij mijn mentor/coach/coach of het Expertisepunt als ik zie dat anderen gepest worden*
- *Ik plaats geen (anonieme) berichten over anderen op social media*

Hieronder is ruimte om zelf in te vullen wat je in bovenstaand lijstje mist.

- *Ik zal ...*
- *Ik zal ...*
- *Ik zal ...*

Door mijn handtekening onder dit contract te zetten, beloof ik dat ik mijn uiterste best zal doen bovenstaande uitspraken na te leven.

Naam:

Klas:

Datum:

Handtekening

Bijlage 3: FORMULIER SIGNALERING PESTEN*

Pesten is gemeld door:

Naam slachtoffer:

Klas/mentor/coach/coach:

Ouders ingelicht op:

Naam pester(s):

Klas/mentor/coach/coach:

Datum:

Inhoud:

Actie en afspraken:

Vervolgafspraken:

Zijn ouders op de hoogte? En zo ja, welke ouder(s)?:

Gesprek met de ouders van:

** In te zetten bij officiële gesprekken met pester, gepeste en een derde*

Bijlage 3 : Lijst met passende digitale links

www.weektegenpesten.com

[Wegwijzer Seksualiteit online voor het voortgezet onderwijs](#) | [Brochure](#) | Rijksoverheid.nl

Bijlage 5: Netwerk GSA binnen UDO

Inleiding

Ik zal hieronder uiteenzetten waarom het belangrijk is dat we net zoals een drietal andere scholen in Apeldoorn, waaronder het Christelijk Lyceum, een GSA-school worden. Vele van deze scholen vallen onder dezelfde stichting, waarbij het volgens mij centraal moet staan dat er vanuit de stichting één visie komt op GSA en vanuit daar geïmplementeerd moet worden vanuit diezelfde stichting.

De letters GSA staan voor Gender and Sexuality Alliance: een verbond tussen allerlei seksuele oriëntaties, sekses, gender identiteiten en gender expressies. De GSA is er voor iedereen! Wat mannelijk of vrouwelijk is bepaal jezelf, of je nu een cisgender, transgender, non-binair of intersekse persoon bent. Net zoals jij zelf weet op wie of wat je valt, of je nu hetero, gay, bi, pan, asexueel of in dubio bent. (bron: www.gsanetwerk.nl)

GSA's in Nederland krijgen steun van het COC. Dat is een organisatie die opkomt voor lesbiennes, homo's, bi's, trans- en interseksepersonen. COC steunt GSA's met gratis actiemateriaal, lokale ondersteuning door GSA-coördinatoren, regionale en landelijke GSA-dagen en landelijke campagnes zoals Paarse Vrijdag of de International Day of Silence. (bron: www.gsanetwerk.nl)

Niet iedereen voelt zich thuis in het vakje 'man' of vakje 'vrouw'. Dat hoeft ook niet. Wat mannelijk of vrouwelijk is bepaal je zelf! Niet iedereen voelt zich thuis in het vakje 'homo' of 'hetero'. Dat hoeft ook niet. Sommige mensen vallen vooral, of alleen maar op vrouwen, anderen vooral, of alleen maar op mannen. Weer anderen maakt het niet uit wat of wie je bent: als er maar een klik is. Sommige mensen vallen op niemand en weer anderen worden verliefd op meerdere mensen tegelijk. Maakt het uit? Natuurlijk niet! Iedereen moet kunnen zijn wie die is. (bron: www.gsanetwerk.nl)

In 2018 heeft het GSA Netwerk met meer dan duizend lhbt-leerlingen gesproken over seksuele en genderdiversiteit op hun school.

Belangrijkste conclusies:

- Op scholen met een GSA voelen lhbt-leerlingen zich meer thuis
- Op een school met een GSA voelen lhbt-leerlingen zich vaker geaccepteerd
- Lhbt-leerlingen op een school met een GSA spijbelen minder (bron: www.gsanetwerk.nl)

Als je de conclusie van het rapport leest, welke in zijn geheel te vinden is op www.gsanetwerk.nl dan kunnen we niet anders dan ook tot de conclusie komen dat dit heel hard nodig is. Ben je benieuwd hoe we dat zouden kunnen implementeren? In de volgende hoofdstukken zal ik proberen uiteen te zetten hoe we dit kunnen aanpakken.

We hebben een aantal leerlingen bijeen gehad om zodoende ons netwerk te vormen, samen met mevrouw Sirre. Een leerling uit leerjaar 4 heeft mee helpen schrijven aan dit document. Dit document is ook mede tot stand gekomen door gesprekken met Arjan Wissink en Rene Folkers.

Schoolbeleid

Het schoolbeleid met betrekking tot het pestprotocol is te weinig concreet ten aanzien van deze doelgroep en vraagt nog de nodig aandacht als het gaat om de uitvoering van dit protocol. Er is te weinig concreet voor deze groep leerlingen en/of collega's om een gevoel van veiligheid te kunnen ervaren. Voor deze doelgroep zou er meer specifiek benoemd kunnen worden welke overige acties en aanvullingen er zouden kunnen staan op het bestaande pestprotocol. Zowel vanuit leerlingen- als docentgedrag hebben we kunnen concluderen dat dit nodig is. Het zou voor docenten, maar ook voor leerlingen en/of ouders goed zijn om meer bekend te raken met eerdergenoemd thema. Er wordt uiteraard al aandacht aan besteed. Hieronder zet ik uiteen hoe we dit kunnen uitbreiden en hoe deze concreet vorm zou kunnen krijgen.

Hieronder zal ik een aantal zaken aanstippen vanuit ons eigen pestprotocol die aangevuld zouden kunnen worden.

1.3 RICHTLIJNEN OM PESTEN TE VOORKOMEN

De school hanteert richtlijnen om pesten te voorkomen. Hieronder volgen, in willekeurige volgorde, enkele richtlijnen:

Het fenomeen pesten wordt met enige regelmaat onder de aandacht gebracht van leerlingen en medewerkers bijvoorbeeld in klassenbesprekingen, teamvergaderingen en lessen. De school expliciteert wanneer zij pesten aan de orde stelt. Hiernaast wordt aandacht voor pesten gevraagd door mondelinge en schriftelijke informatie te verspreiden of door losse thematische activiteiten of projecten te organiseren die met sociale veiligheid te maken hebben;

De school stelt dat zij pesten aanpakken. Veelal ontstaat pestgedrag naar jongeren die een andere seksuele voorkeur hebben, dan hetero, door onbegrip of onwetendheid. Hier zou het GSA -etwerk in kunnen voorzien door middel van voorlichting die gegeven zou kunnen worden door docenten en leden van het netwerk zelf.

Er wordt gestreefd naar een goed pedagogisch schoolklimaat door leerlingen veiligheid en geborgenheid te bieden. Wat de school verstaat onder een goed pedagogisch klimaat wordt expliciet aangegeven. Gelijkwaardigheid, acceptatie en respect voor elkaar zijn hierbij belangrijke onderwerpen, zie ook de gedragscode;

Ook hierin zou het GSA-netwerk kunnen helpen door voorlichting en speciale dagen (Paarse vrijdag, Coming out day, Day of silence), om zodoende bij leerlingen te laten doordringen dat we allemaal mensen zijn die een gelijke behandeling verdienen.

Ouders/verzorgers worden geïnformeerd over thematische activiteiten of projecten rondom sociale veiligheid;

Vanuit school zou er een participatie gevraagd kunnen worden van ouders over voorlichting over mensen met een andere seksuele georiënteerdheid dan heteroseksueel. Dit kunnen we bijvoorbeeld doen door leerlingen en docenten spreektijd te geven vanuit het GSA-netwerk om zodoende meer voorlichting te geven ook aan ouders. Dit kan uiteraard aangevuld worden met voorlichtingen vanuit het COC.

Als een medewerker signaleert dat er gepest wordt, dan spreekt hij of zij de betrokkenen hierop aan. Hij of zij licht ook de mentor/coach/coach van de leerling in, opdat deze het probleem eventueel op een later tijdstip aan kan pakken;

De leerlingen hebben gemerkt dat er ook docenten zijn die het moeilijk vinden om met leerlingen om te gaan die een andere seksuele georiënteerdheid hebben, dan hetero. Soms kan het dan moeilijk zijn, omdat leerlingen zichzelf al niet geaccepteerd voelen door een docent, laat staan dat ze het idee krijgen dat de docent hen gaat helpen bij het voorkomen of verhelpen van pestgedrag. Veiligheid is hierbij het kernwoord. We zullen dus ook aan collega's voorlichting moeten geven over verschillende vormen van seksuele georiënteerdheid. Wellicht zou dit een thema kunnen zijn voor een volgende 'Zingevingdag'.

Van elke medewerker wordt verwacht dat hij of zij met collega's en leerlingen werkt aan een positieve team- en groepsvorming;

Hierboven een soortgelijke benadering. Docenten geven zelf het beste voorbeeld. 'Goed voorbeeld doet goed volgen'. Bovendien door een goede voorlichting ook voor collega's, zal er meer onbegrip weg genomen worden, waardoor er makkelijker gewerkt kan worden aan een positieve team- en groepsvorming.

Pijlers vanuit waar we willen handelen

Het GSA-netwerk is sinds november 2019 een feit. Een groep leerlingen, vanuit leerjaar 1 tot en met leerjaar 4 is sindsdien regelmatig in pauzes bijeen geweest om samen uit te wisselen, een denktank te vormen, acties te bedenken en samen tot dit stuk te komen. Met behulp van Naomi Sirre is een start gemaakt. Hieruit kwamen verrassende ideeën en mooie voorbeelden, maar uiteraard ook schrijnende voorbeelden uit de praktijk hoe het anders zou kunnen, zowel vanuit leerlingen als collega's.

Hieronder hebben we uiteengezet van waaruit we zouden willen handelen.

Informatie verstrekken:

- Posters van het GSA-netwerk met informatie op de digiborden door de school die lopend zijn (heeft Andre Streppel inmiddels verwerkt en zijn klaar om vertoond te worden).
- Posters in het lokaal van maatschappijleer en het zorgplein waar informatie op staat.
- Folders die verkrijgbaar zijn op het zorgplein of vrij te halen op het zorgplein bij de balie uit de folderrekken die daar staan (foldermateriaal is al voorradig).
- Filmpjes die vertoond kunnen worden tijdens pauze.
- (Gast)sprekers (tijdens mentor/coach/coachles).
- Voorlichting tijdens ouderavonden.
- Voorlichting aan collega's (tijdens plenaire bijeenkomsten).
- Een GSA-stand tijdens open dagen.
- Support GSA-lokaal/-ruimte – hier kunnen jongeren terecht met vragen aangaande hun seksuele georiënteerdheid of om van gedachten te wisselen met jongeren die met dezelfde problematiek te maken hebben.
- Aanspreekpunt SMW als onderdeel van het GSA-netwerk.
- Instagram/emailadres waarop jongeren terecht kunnen met vragen, jongeren helpen jongeren of spreken docent aan.
- Acties.
- Paarse Vrijdag (al uitgevoerd dit schooljaar).
- Day of Silence.
- Coming outdag.
- Nationale complimentendag (al uitgevoerd dit schooljaar).
- Tolerantieweek.

En andere bijzonder dagen waaraan we extra aandacht willen geven.

Het toekennen van een genderneutraal toilet. Dit is makkelijk te realiseren en kunnen we (om voorbeelden van andere scholen te volgen) doen door het invalidentoilet te voorzien van een genderneutrale sticker of pictogram. Dit is inmiddels gerealiseerd.

Het in gesprek gaan met de gymsectie om vanuit deze richting te voorzien in een genderneutrale kleedruimte.

Het aanpassen van de kleuren van de verschillende ruimten in de school.

Conclusie

Het vormgeven en plaats geven van ons GSA-netwerk op UDO is dus noodzakelijk. Voor het basis- en voortgezet onderwijs was dit al een verplicht onderdeel van het lesaanbod, op basis van de kerndoelen. Het kerndoelonderdeel seksualiteit en seksuele diversiteit wordt aangescherpt op basis van een voorstel van de ontwikkelteams van curriculum.nu. Wij mogen in deze huidige maatschappij niet achterblijven. Op sommige scholen in Nederland bestaat dit al bijna tien jaar. Om zo gehoor te geven en aandacht te schenken aan gender en seksuele diversiteit. Deze past bij de huidige tijdsgeest en wordt ook onderschreven door de jeugdgezondheidszorg, preventie en gezondheidsbevordering. Tevens wordt deze ook onderschreven door 'Loket Gezondleven', de online etalage van het RIVM. Ook laten praktijkevaluaties zien dat COC de doelgroep goed bereikt en dat de gebruikers tevreden zijn over het actie- en informatiemateriaal. Ook sluit dit prima aan bij ons thema 'Gezonde School', aldus de Rijksoverheid en loopt er vanuit Kabinet Rutte III een aanpassing op de grondwet 'artikel 1' – tegen discriminatie op grond van seksuele gerichtheid en een beperking. Dit staat in het huidige regeerakkoord.